

FONDI I PENSIONIT VULLNETAR RAIFFEISEN

Pasqyrat financiare

Më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor 2018

(me raportin e Audituesve të pavarur)

Përmbajtja

Raporti i Audituesit të Pavarur	i-iii

Pasqyrat Financiare

Pasqyra e të ardhurave gjithpërfshirëse	1
Pasqyra e pozicionit financiar	2
Pasqyra e ndryshimeve të aktiveve neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave	3
Pasqyra e flukseve monetare	4
Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare	5-25

KPMG Albania Shpk
Blvd "Dëshmorët e Kombit"
Kullat Binjake, Kulla 1, Kati 13
Tiranë, Shqipëri
+355 (4) 2274 524
al-office@kpmg.com
kpmg.com/al

Raporti i Audituesve të Pavarur

Për Aksionarët e Raiffeisen Invest – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a.

Opinion

Ne kemi audituar pasqyrat financiare të Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen ("Fondi") siç paraqiten në faqet 1 deri 25, të cilat përfshijnë pasqyrën e pozicionit financiar më 31 dhjetor 2018, pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse, pasqyrën e ndryshimeve në aktivet neto që i atribuohet mbajtësve të kuotave dhe pasqyrën e flukseve të parasë për vitin e mbyllur në atë datë, si dhe shënimet për pasqyrat financiare, përfshirë një përmbledhje të politikave të rëndësishme kontabël dhe shënime të tjera shpjeguese.

Sipas opinionit tonë, pasqyrat financiare bashkëlidhur japin një pamje të vërtetë dhe të drejtë të pozicionit financiar të Fondit më 31 dhjetor 2018, të performancës së tij financiare dhe flukseve të tij të parasë për vitin e mbyllur në atë datë, në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Baza për Opinionin

Ne e kryem auditimin tonë në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Auditimit (SNA-të). Përgjegjësitë tona sipas këtyre standardeve janë përshkruar në mënyrë më të detajuar në seksionin e raportit ku jepen *Përgjegjësitë e Audituesve për Auditimin e Pasqyrave Financiare*. Ne jemi të pavarur nga Fondi në përputhje me Kodin e Etikës për Profesionistët Kontabël të Bordit të Standardeve Ndërkombëtare të Etikës për Profesionistët Kontabël (Kodi i BSNEPK) dhe me Kodin e Etikës të Institutit të Ekspertëve Kontabël të Autorizuar në Shqipëri (Kodi i IEKA), si dhe me kërkesat etike të Ligjit Nr. 10091, datë 5 mars 2009 "Për auditimin ligjor, organizimin e profesionit të Audituesit Ligjor dhe të Kontabilistit të Miratuar", të ndryshuar, që janë të zbatueshme për auditimin e pasqyrave financiare në Shqipëri, dhe kemi përmbushur përgjegjësitë e tjera etike në përputhje me këto kërkesa dhe me Kodin e BSNEPK dhe Kodin e IEKA.

Ne besojmë se evidenca e auditimit që kemi siguruar është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të dhënë një bazë për opinionin tonë.

Çështje të tjera

Pasqyrat financiare të Fondit më dhe për vitin e mbyllur më më 31 dhjetor 2017, janë audituar nga një auditues tjetër i cili shprehu një opinion të pa modifikuar mbi ato pasqyra financiare më 3 prill 2018.

Përgjegjësitë e Drejtimit dhe të Personave të Ngarkuar me Qeverisjen në lidhje me Pasqyrat Financiare

Drejtimi është përgjegjës për përgatitjen dhe paraqitjen e drejtë të pasqyrave financiare në përputhje me SNRF-të, dhe për ato kontrole të brendshme që drejtimi i gjykon të nevojshme për të bërë të mundur përgatitjen e pasqyrave financiare që nuk përmbajnë anomali materiale, qoftë për shkak të mashtrimit apo gabimit.

Në përgatitjen e pasqyrave financiare, drejtimi është përgjegjës për të vlerësuar aftësinë e Fondit për të vazhduar në vijimësi, duke dhënë informacion, nëse është e zbatueshme, për çështjet që kanë të bëjnë me vijimësinë dhe duke përdorur parimin kontabël të vijimësisë përveç se në rastin kur drejtimi synon ta likujdijë Fondin ose të ndërpresë aktivitetet, ose nëse nuk ka alternativë tjetër reale përveç sa më sipër.

Ata që janë të ngarkuar me qeverisjen janë përgjegjës për mbikëqyrjen e procesit të raportimit financiar të Fondit.

Përgjegjësitë e Audituesve për Auditimin e Pasqyrave Financiare

Objektivat tona janë që të arrijmë një siguri të arsyeshme lidhur me faktin nëse pasqyrat financiare në tërësi nuk kanë anomali materiale, për shkak të mashtrimit apo gabimit, dhe të lëshojmë një raport auditimi që përfshin opinionin tonë. Siguria e arsyeshme është një siguri e nivelit të lartë, por nuk është një garanci që një auditim i kryer sipas SNA-ve do të identifikojë gjithmonë një anomali materiale kur ajo ekziston. Anomali të mund të vijnë si rezultat i gabimit ose i mashtrimit dhe konsiderohen materiale nëse, individualisht ose të marra së bashku, pritet që në mënyrë të arsyeshme të influencojnë vendimet ekonomike të përdoruesve të marra bazuar në këto pasqyra financiare. Si pjesë e auditimit në përputhje me SNA-të, ne ushtrojmë gjykimin profesional dhe ruajmë skepticizmin profesional gjatë gjithë auditimit. Ne gjithashtu:

- Identifikojmë dhe vlerësojmë rreziqet e anomalisë materiale, qoftë për shkak të mashtrimit ose gabimit, hartojmë dhe kryejmë procedurat e auditimit në përgjigje të këtyre rreziqeve, dhe marrim evidencë auditimi që është e mjaftueshme dhe e përshtatshme për të siguruar një bazë për opinionin tonë. Rreziku i mos zbulimit të një anomalie materiale si rezultat i mashtrimit është më i lartë se rreziku si rezultat i gabimit, sepse mashtrimi mund të përfshijë marrëveshje të fshehta, falsifikime, përjashtime të qëllimshme, informacione të deformuara, anashkalime të kontroleve të brendshme.
- Sigurojmë një njohje të kontrollit të brendshëm që ka të bëjë me auditimin me qëllim që të përcaktojmë procedurat e auditimit që janë të përshtatshme sipas rrethanave, por jo për qëllime të shprehjes së një opinionimi mbi efikasitetin e kontrollit të brendshëm të Fondit.

- Vlerësojmë përshtatshmërinë e politikave kontabël të përdorura dhe arsyeshmërinë e çmuarjeve kontabël dhe të shpjegimeve përkatëse të bëra nga drejtimi.
- Nxjerrim një konkluzion në lidhje me përshtatshmërinë e përdorimit të bazës kontabël të vijimësisë, dhe bazuar në evidencën e auditimit të marrë, nëse ka një pasiguri materiale në lidhje me ngjarjet ose kushtet, e cila mund të hedhë dyshime të mëdha për aftësinë e Fondit për të vijuar veprimtarinë. Nëse ne arrijmë në përfundimin që ka një pasiguri ne duhet të tërheqim vëmendjen në raportin e audituesve në lidhje me shpjegimet e dhëna në pasqyrat financiare, ose nëse këto shpjegime janë të papërshtatshme, duhet të modifikojmë opinionin tonë. Konkluzionet tona bazohen në evidencën e auditimit të marrë deri në datën e raportit tonë. Megjithatë, ngjarje ose kushte të ardhshme mund të bëjnë që Fondi të ndërpresë veprimtarinë.
- Vlerësojmë paraqitjen e përgjithshme, strukturën dhe përmbajtjen e pasqyrave financiare, përfshirë informacionet shpjeguese të dhëna, dhe nëse pasqyrat financiare paraqesin transaksionet dhe ngjarjet në to në një mënyrë që arrin paraqitjen e drejtë.

Ne komunikojmë me personat e ngarkuar me qeverisjen, përveç të tjerave, lidhur me qëllimin dhe kohën e auditimit dhe gjetjet e rëndësishme të auditimit, përfshirë ndonjë mangësi të rëndësishme në kontrollin e brendshëm që ne mund të identifikojmë gjatë auditimit.

Fatos Beqja
Auditues Ligjor
KPMG Albania Shpk
Blvd "Dëshmorët e Kombit"
Kullat Binjake, Kulla 1, Kati 13
Tiranë, Shqipëri

Tiranë, 13 maj 2019

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Pasqyra e të ardhurave gjithëpërfshirëse më 31 dhjetor
(shumat në Lek)

	Shënime	2018	2017
Të ardhura			
Të ardhura nga interesi i llogaritur duke përdorur metodën e interesit efektiv	10	38,880,543	29,411,336
Të ardhura nga interesi nga instrumentat financiarë të aktiveve financiare me VDPFH		-	3,467,044
Ndryshime të tjera neto në vlerën e drejtë të aktiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes		-	(162,364)
		<u>38,880,543</u>	<u>32,716,016</u>
Shpenzime			
Tarifa e Shoqërisë së Administrimit		(8,453,618)	(6,842,354)
Humbje nga zhvlerësimi i instrumentave financiarë	8 c)	(266,716)	-
		<u>(8,720,334)</u>	<u>(6,842,354)</u>
Te ardhura te tjera gjithëpërfshirëse		<u>30,160,209</u>	<u>25,873,662</u>
Ndryshimet në vlerën e drejtë të aktiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse		(87,381)	-
Rritja në aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave të pensionit nga operacionet		<u><u>30,072,828</u></u>	<u><u>25,873,662</u></u>

Shënimet nga faqja 5 në 25 janë pjesë integrale e këtyre pasqyrave financiare

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Pasqyra e pozicionit financiar

(shumat në Lek)

	Shënime	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
AKTIVET			
Aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet te ardhurave gjithëpërfshirëse	12	61,163,438	-
Aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes	11	-	48,893,635
Aktive financiare të mbajtura me kosto të amortizuar	13	555,784,693	451,218,018
Paraja dhe ekuivalentë të saj	14	8,918,222	9,078,383
TOTALI I AKTIVEVE		625,866,353	509,190,036
DETYRIMET			
Të pagueshme ndaj Shoqërisë së Administrimit		786,714	639,285
Të pagueshme për kërkesa tërheqje nga fondi		399,470	173,574
Detyrime të tjera	15	1,817,807	1,401,909
TOTALI I DETYRIMEVE		3,003,991	2,214,768
AKTIVET NETO TË FONDIT TË PENSIONIT	16	622,862,362	506,975,270
Numri i mijë kuotave të emtuara të Fondit të Pensionit		361,200	310,083
AKTIVET NETO PËR NJËSI		1,724	1,635

Shënimet nga faqja 5 në 25 janë pjesë integrale e këtyre pasqyrave financiare

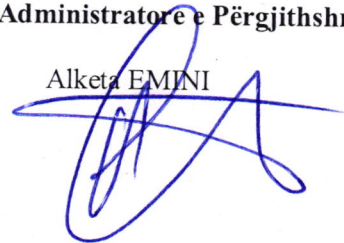
Këto pasqyra financiare janë miratuar më 13 maj 2019 në emër të Fondit nga Këshilli i Administrimit të Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. dhe u firmosën nga:

Administrator i Përgjithshëm

Edlira KONINI

Zv. Administratore e Përgjithshme

Alketa EMINI

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Pasqyra e ndryshimeve në kapital për aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të njësisve më dhe për vitin e mbyllur më 31 dhjetor
(shumat në Lek)

	Shënime	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Aktive neto që i atribuohen kontribuesve më 1 janar		506,975,270	412,207,866
Kontribute kapitale		106,132,292	86,093,539
Tërheqje për pagesat e përfitimeve të pensionit dhe tërheqje të parakohshme		(20,318,028)	(17,199,797)
		85,814,264	68,893,742
Rritja në aktivet neto që i atribuohen kontribuesve		30,160,209	25,873,662
Të ardhura të tjera gjithëpërfshirëse		(87,381)	-
Rritja neto		30,072,828	25,873,662
Aktive neto të atribueshme ndaj kontribuesve	16	622,862,362	506,975,270
NUMRI I KUOTAVE TË PENSIONIT NË MIJË			
Të ofruara/emetuara bazuar në kontribute		63,298	53,986
Të tërhequra nga mbajtësit e kuotave		(12,181)	(10,800)
RRITJE NË NUMRIN E KUOTAVE TË FONDIT TË PENSIONIT		51,117	43,186

Shënimet nga faqja 5 në 25 janë pjesë integrale e këtyre pasqyrave financiare.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Pasqyra e flukseve të mjeteve monetare për vitin e mbyllur më 31 dhjetor

(shumat në Lek)

	Shënime	2018	2017
Fluksi monetar nga aktiviteti operacional			
Të ardhurat neto		30,160,209	25,873,662
Rregullime për:			
Ndryshime të tjera neto në vlerën e drejtë të aktiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes		-	162,364
Humbje nga zhvlerësimi i instrumentave financiarë	8 c)	266,716	-
Të ardhura nga interesi		(38,880,543)	(29,411,336)
		(8,453,618)	(6,842,354)
Ndryshime:			
Aktivet financiare të matura me VDPFH		-	7,581,828
Aktivet financiare të matura me kosto të amortizuar		(102,702,770)	(99,318,667)
Aktivet financiare të matura me VDATGj		(12,154,551)	-
Të pagueshme drejt Shoqërisë së Administrimit		147,429	118,399
Detyrime të tjera		415,898	(42,040)
		(122,747,612)	(98,502,834)
Interes i arkëtuar		36,547,291	31,572,285
Mjete monetare neto nga aktiviteti operacional		(86,200,321)	(66,930,549)
Fluksi monetar nga aktivitetet financuese			
Kontributet marrë nga kontribuesit		106,132,292	86,093,539
Kontributet të paguara kontribuesve		(20,092,132)	(19,343,949)
Mjete monetare neto nga aktivitetet financuese		86,040,160	66,749,590
Zvogëlim neto në mjete monetare dhe ekuivalente me to		(160,161)	(180,959)
Paraja dhe ekuivalentë të saj në fillim të vitit		9,078,383	9,259,342
Paraja dhe ekuivalentë të saj në fund të vitit	14	8,918,222	9,078,383

Shënimet nga faqja 5 në 25 janë pjesë integrale e këtyre pasqyrave financiare.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

---

1. Hyrje

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen (“Fondi”) është një fond pensioni me ofertë publike i licensuar nga Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare (“AMF”) bazuar në ligjin nr. 10197 më datë 10 dhjetor 2009 “Mbi fondet vullnetare të pensionit” dhe bazuar në vendimin nr.107 më datë 18 tetor 2011.

Qëllimi i fondit është të gjenerojë rritje kapitale afatmesme dhe afatgjatë duke ruajtur një raport optimal mes rritjes së kursimeve për pension dhe riskut të marrë përsipër. Ky qëllim synohet të arrihet nëpërmjet një portofoli të përberë kryesisht nga instrumenta financiarë të emetuar dhe garantuar nga Qeveria e Republikës së Shqipërisë.

Aktivitetet investuese të fondit manaxhohen nga Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. (“Shoqëria Administruese”).

Fondi iu ofron investimin në kuota një grupi të gjerë investitorësh të cilët janë individë, nëpërmjet planeve të pensionit individuale ose profesionale.

Mbështetur në Ligjin nr. 10197, datë 10.12.2009, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare miratoi gjithashtu First Investment Bank Albania sh.a. si bankë depozitare e Fondit të Pensionit Vullnetar Raiffeisen (“Depozitari”). Shoqëria Administruese dhe Depozitari mbajnë aktivet, veprimet dhe regjistrimet e veta të ndara nga aktivet, veprimet dhe regjistrimet kontabël të Fondit të Pensionit Vullnetar Raiffeisen.

Këshilli i Administrimit i Shoqërisë administruese Raiffeisen Invest sh.a, si organi qëndror i saj përbëhet nga 8 antarë si më poshtë:

Z. Donalda GJORGA	Kryetare e Këshillit të Administrimit
Z. Peter Zilinek	Zv/Kryetare e Këshillit të Administrimit
Znj. Vilma BAÇE	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Znj. Alda SHEHU	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Zj. Vanita NIKOLLA	Anëtare e Këshillit të Administrimit
Znj. Alketa EMINI	Anëtar i Këshillit të Administrimit
Znj. Edlira KONINI	Anëtare e Këshillit të Administrimit

Administratorët janë:

Znj. Edlira Konini	Administrator i Përgjithshëm
Znj. Alketa Emini	Zv/Administratore e Përgjithshme

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

---

2. Baza e përgatitjes

Pasqyrat financiare janë përgatitur në përputhje me Standardet Ndërkombëtare të Raportimit Financiar (SNRF).

Këto janë pasqyrat e para financiare vjetore në të cilat aplikohen SNRF 9 Instrumentet Financiare dhe SNRF 15 *Të Ardhura nga Kontratat me Klientët*. Ndryshimet në politikat e rëndësishme kontabël janë të përshkruara në Shënimin 6.

3. Monedha funksionale dhe raportuese

Këto pasqyra financiare janë prezantuar në Lek shqipëtar ("Lek"), e cila është monedha funksionale për Fondin.

4. Bazat e matjes

Këto pasqyra janë përgatitur në bazë të kostos historike, përveç instrumentave financiar jo-derivativ me VDATGj dhe VDPFH të cilët maten me vlerën e drejtë.

5. Vlerësime dhe gjykime kontabël

Përgatitja e pasqyrave financiare kërkon që drejtimi i Fondit të kryejë gjykime, çmuarje dhe supozime të cilat ndikojnë në zbatimin e politikave kontabël dhe shumave të raportuara të aktiveve dhe detyrimeve, të ardhurave dhe shpenzimeve. Rezultatet aktuale mund të ndryshojnë nga çmuarjet.

Çmuarjet dhe supozimet përkatëse rishikohen në mënyrë të vazhdueshme. Rishikimet e çmuarjeve njihen në mënyrë prospektive.

A. Gjykime

Informacioni për gjykimet e bëra në aplikimin e politikave kontabël që kane efektet më të rëndësishme në vlerat e njohura në pasqyrat financiare janë të përfshira në shënimet e mëposhtme:

- Shënimi 7(c) *ii* – klasifikimi i aktiveve financiare: vlerësime të modelit të biznesit në të cilin mbahen aktivet
- Shënimi 8(c) – zhvlerësimi i instrumentave financiare: përcaktimi i të dhënave për modelin e matjes të HPK-ve, përfshirë informacionin mbi të ardhmen
- Shënimi 9- përcaktimi i vlerës së drejtë të instrumentave financiarë me të dhëna kryesisht të pavrojtueshme

Statusi i entitetit investues

Në përcaktimin e statusit të Fondit si një njësi ekonomike investuese në përputhje me SNRF 10, Shoqeria e Menaxhimit konsideroi sa më poshtë:

- a) Fondi ka ngritur mjete monetare nga një numër investitorësh për të rritur vlerën e asetëve të Fondit dhe për t'i ofruar investitorëve shërbime menaxhuese nëpërmjet investimit në letra me vlerë ose të tjera;
- b) Fondi ka për qëllim gjenerimin e kthimeve kapitale dhe të ardhura nga investimet e tij, të cilat, nga ana e tyre, do të shpërndahen në përputhje me kërkesat për mbajtësit e kuotave; dhe

Fondi vlerëson performancën e investimeve të tij në bazë të vlerës së drejtë (me përjashtim të atyre të klasifikuar si të mbajtura për t'u grumbulluar), në përputhje me politikat e paraqitura në këto pasqyra financiare. Edhe pse Fondi i plotësoi të tre kriteret përcaktuese, Shoqeria e Menaxhimit ka vlerësuar gjithashtu qëllimin e biznesit të Fondit, strategjitë e investimit për investimet e kapitalit privat, natyrën e çdo fitimi nga investimet e kapitalit privat dhe modelet e vlerës së drejtë. Shoqeria Menaxhuese bëri këtë vlerësim me qëllim që të përcaktojë nëse ekzistojnë fusha të tjera të gjyimit në lidhje me karakteristikat tipike të një njësie investuese kundrejt atyre të Fondit.

6. Ndryshimet në politikat kontabël

Fondi fillimisht ka aplikuar SNRF 9 dhe SNRF 15 nga 1 janari 2018. Një sërë standardesh të tjera të reja kanë efekt gjithashtu nga 1 janari 2018, por ato nuk kanë ndonjë efekt material në pasqyrat financiare të Fondit.

Për shkak të metodave të tranzicionit për SNRF 9 dhe SNRF 15 të zgjedhura nga Fondi për të aplikuar këto standarde, informacioni krahasues në këto pasqyra financiare nuk është riparaqitur për të pasqyruar kërkesat e standardeve të reja.

Zbatimi fillestar i këtyre standardeve nuk ka rezultuar në rregullime dhe është limituar në kërkesa për informacione shpjeguese shtesë.

Përveç ndryshimeve me poshtë, Fondi ka aplikuar politikat kontabël në mënyrë konsistente siç është shpjeguar në Shënimin 7, në të gjitha periudhat e prezantuara në këto pasqyra financiare.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen
Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare
(shumat në Lek)

6. Ndryshimet ne politikat kontabël (vazhdim)

SNRF 9 Instrumentet Financiare

SNRF 9 përcakton kërkesat për njohjen dhe matjen e aktiveve financiare, detyrimeve financiare dhe të disa kontratave për të blerë ose shitur zëra jo-financiare. Ky standard zëvendëson SNK 39 Instrumentet Financiare: Njohja dhe Matja.

Si rezultat i adoptimit të SNRF 9, Fondi ka adoptuar ndryshime rrjedhimore të SNK 1 Paraqitja e Pasqyrave Financiare, të cilat kërkojnë që zhvlerësimi i aktiveve financiare të paraqitet si një zë i veçantë në pasqyrën e të fitimit ose humbjes dhe në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse. Më parë, qasja e Fondit ishte të përfshinte zhvlerësimin e kërkesave për arkëtim nga klientët në shpenzime të tjera. Për më tepër, Fondi ka adoptuar ndryshime rrjedhimore të SNRF 7 Instrumentet Financiare: shpjegimet që jepen në shënimet shpjeguese për 2018 por që përgjithësisht nuk janë zbatuar në informacionin krahasues.

Klasifikimi dhe matja e aktiveve dhe detyrimeve financiare

SNRF 9 përmban tre kategori kryesore për klasifikimin e aktiveve financiare: të matura me koston e amortizuar, me vlerën e drejtë nëpërmjet të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse (“VDATGJ”) dhe vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes (“VDPFH”). Klasifikimi i aktiveve financiare sipas SNRF 9 bazohet në modelin e biznesit sipas të cilit menaxhohet një aktiv financiar dhe karakteristikat e tij kontraktuale të rrjedhës së flukseve monetare. SNRF 9 eliminon kategoritë e mëparshme të SNK 39: të mbajtura deri në maturim, huatë dhe të arkëtueshme, të vlefshme për shitje. Sipas SNRF 9, instrumentet derivativë për të cilat aktivi bazë është një aktiv i përfshirë në objektin e standardit, nuk ndahen. Instrumenti financiar hibrid vlerësohet dhe klasifikohet si një i tërë.

SNRF 9 përgjithësisht ruan kërkesat ekzistuese të SNK 39 për klasifikimin dhe matjen e detyrimeve financiare. Adoptimi i SNRF 9 nuk ka patur efekt të rëndësishëm në politikat kontabël të Fondit për detyrimet financiare.

Për më tepër shpjegime mbi mënyrën se si Fondi klasifikon dhe mat instrumentet financiare dhe llogaritë për fitimet dhe humbjet e lidhura me to sipas SNRF 9, shih Shënimin 7(c).

Tabela e mëposhtme dhe shënimet shpjeguese përkatëse tregojnë kategoritë ekzistuese të matjes sipas SNK 39 dhe kategoritë e reja të matjes sipas SNRF 9 për çdo klasë të aktiveve dhe detyrimeve financiare më 1 janar 2018. Adoptimi i SNRF 9 nuk ka efekt në vlerën kontabël të aktiveve financiare në 1 janar 2018.

	Klasifikimi ekzistues sipas SNK 39	Klasifikimi I ri sipas SNRF 9	Vlera ekzistuese kontabël sipas SNK 39	Vlera e re kontabël sipas SNRF 9
Aktivët Financiare				
Instrumenta të borxhit qeveritar (a)	Te mbajtura për tregtim	VDPFH	48,893,635	48,893,635
Instrumenta të borxhit qeveritar	Te mbajtura deri ne maturim	Kosto e amortizuar	451,218,018	451,001,095
Mjete monetare dhe ekuivalente me to	Hua dhe te arkëtueshme	Kosto e amortizuar	9,078,383	9,078,383
Totali aktiveve financiare			509,190,036	509,190,036

	Klasifikimi ekzistues sipas SNK 39	Klasifikimi I ri sipas SNRF 9	Vlera ekzistuese kontabël sipas SNK 39	Vlera e re kontabël sipas SNRF 9
Detyrimet financiare				
Aktivët neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave.	Kosto e amortizuar	Kosto e amortizuar	506,975,270	506,975,270
Të pagueshme ndaj Shoqërisë Administruese	Kosto e amortizuar	Kosto e amortizuar	639,285	639,285
Të pagueshme drejt mbajtësve të kuotave për tërheqjet e kontributeve	Kosto e amortizuar	Kosto e amortizuar	173,574	173,574
Detyrime të tjera	Kosto e amortizuar	Kosto e amortizuar	1,401,909	1,401,909
Totali i detyrimeve financiare			509,190,036	509,190,036

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

---

6. Ndryshimet ne politikat kontabël (vazhdim)

- a) Para adoptimit të SNRF 9, disa letra me vlerë të investimit tregtar janë klasifikuar në kategorinë e VDPFH. Këto letra me vlerë të borxhit mbahen nga Fondi në kuadër të një modeli biznesi që përfshin edhe shitjen e instrumenteve. Duke marrë parasysh nivelin e tregtimit dhe pritshmëritë për aktivitetin e ardhshëm të shitjeve në treg, Fondi konsideron se këto letra me vlerë mbahen brenda një modeli biznesi objektivi i të cilit arrihet duke mbledhur të dyja flukset monetare kontraktuale dhe duke shitur aktivet financiare. Këto aktive klasifikohen si të matura në VDATGj sipas SNRF 9.

i. Zhvlerësimi i aktiveve financiare

SNRF 9 zëvendëson modelin e “humbjeve të pësuar” të SNK 39 me modelin e “humbjeve të pritshme të kredisë (HPK). Modeli i ri i zhvlerësimit aplikohet për aktivet financiare të njohura me koston e amortizuar, aktivet kontraktuale dhe investimet në titujt e borxhit me VDATGJ por jo për investimet në instrumente të kapitalit. Sipas SNRF 9, humbjet e kredisë njihen më shpejt në kohë krahasuar me SNK 39 - shih Shënimin 7(g) (vii). Për aktivet e përfshira në modelin e zhvlerësimit sipas SNRF 9, humbjet nga zhvlerësimi në përgjithësi priten të rriten dhe të bëhen më të ndryshueshme. Fondi ka vendosur që adoptimi i kërkesave të SNRF 9 më 1 janar 2018 nuk rezulton në shtesa në zhvlerësim.

ii. Tranzicioni në SNRF 9

Ndryshimet në politikat kontabël që rezultojnë nga adoptimi i SNRF 9 janë zbatuar retrospektivisht, përjashtuar rastet e paraqitura më poshtë.

- Fondi ka vendosur të mos rishikojë informacionin krahasues për periudhat e mëparshme lidhur me kërkesat për klasifikimin dhe matjen (përfshirë zhvlerësimin). Diferencat në vlerën kontabël të aktiveve dhe detyrimeve financiare që rezultojnë nga adoptimi i SNRF 9 do të njihen në fitimet dhe rezervat e pashpërndara më 1 janar 2018. Rrjedhimisht, informacioni i paraqitur për vitin 2017 nuk pasqyron kërkesat e SNRF 9 por ato të SNK 39.

Përcaktimi i modelit të biznesit sipas të cilit është mbajtur një aktiv financiar është bazuar në faktet dhe rrethanat që kanë ekzistuar në datën e aplikimit fillestar.

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël

a) Transaksionet në valutë të huaj

Transaksionet në monedhë të huaj janë konvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në datën e transaksioneve. Aktivet dhe detyrimet monetare të shprehura në monedhë të huaj në datën e raportimit janë ri-konvertuar në monedhën funksionale me kursin e këmbimit në vend në atë datë. Aktivet dhe detyrimet jo-monetare të shprehura në monedha të huaja që maten me vlerën e drejtë, konvertohen në monedhën funksionale në kursin e këmbimit të çastit në datën kur përcaktohet vlera e drejtë. Zërat jo-monetarë që maten në bazë të kostos historike në një monedhë të huaj janë përkthyer duke përdorur kursin e këmbimit të çastit në datën e transaksionit. Diferencat në valutë të huaj që rrjedhin nga përkthimi njihen në fitim ose humbje.

b) Të ardhurat nga interesi

(i) *Të ardhurat nga interesat të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv*

Të ardhurat nga interesi të paraqitura në pasqyrën e të ardhurave gjithëpërfshirëse përfshijnë interesin mbi aktivet financiare të matura me koston e amortizuar dhe VDATGj të llogaritur në bazë të interesit efektiv.

“Norma efektive e interesit” është norma e cila skonton saktësisht pagesat në të holla të ardhshme ose arkëtimet nëpërmjet jetës së pritshme të instrumentit financiar në vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

---

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

b) Të ardhurat nga interesi (vazhdim)

'Vlera kontabël bruto e një aktivi financiar' është kostoja e amortizuar e një aktivi financiar përpara se të rregullohet për çdo zbritje të pritshme nga zhvlerësimi.

Në llogaritjen e të ardhurave nga interesi, norma efektive e interesit zbatohet në vlerën kontabël bruto të aktivit (kur aktivi nuk është i dëmtuar nga kredia).

(ii) Të ardhurat nga interesi nga aktivet financiare me VDPFH

Të ardhurat nga interat përfshijnë të ardhurat nga kuponët e obligacionëve.

c) Instrumentet financiare

(i) Njohja dhe matja fillestare

Fondi fillimisht njeh aktivet financiare dhe detyrimet financiare me VDPFH në datën e tregtimit, që është data në të cilën Fondi bëhet palë në dispozitat kontraktuale të instrumentit. Aktivet dhe detyrimet e tjera financiare njihen në datën kur ato krijohen. Një aktiv financiar ose detyrim financiar, në njohjen fillestare do të matet me vlerën e drejtë të tij plus, në rastin e elementëve të përcaktuar jo me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes, koston e transaksionit që i ngarkohet drejtpërdrejt blerjes ose emetimit.

(ii) Klasifikimi dhe matja e mëpasshme

Politika e zbatueshme nga 1 janari 2018

Aktivitet Financiare

Në njohjen fillestare, aktivi financiar klasifikohet si i matur me vlerën e drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes. Aktivet financiare nuk riklasifikohen pas njohjes fillestare, përveç nëse Fondi ndryshon modelin e saj të biznesit për menaxhimin e aktiveve financiare, në këtë rast të gjitha aktivet financiare të ndikuara riklasifikohen në ditën e parë të periudhës së parë raportuese pas ndryshimit në modelin e biznesit.

Vlerësimi i modelit të biznesit

Fondi vlerëson objektivat e modeleve të biznesit sipas të cilave menaxhohet një aktiv në nivel portofoli sepse kjo reflekton mënyrën më të mirë sesi menaxhohet biznesi dhe si informacioni i paraqitet drejtimit.

Informacioni i vlerësuar përfshin:

- politikat dhe objektivat e përcaktuara të portofolit dhe zbatimi i tyre në praktikë. Në veçanti, nëse strategjia e drejtimit fokusohet në përfitimin e të ardhurave kontraktuale nga interesi, mbajtjen e një profili të veçantë të normës së interesit, përputhjen e kohëzgjatjes së aktiveve financiare me kohëzgjatjen e detyrimeve që financojnë këto aktive ose realizimin e flukseve monetare nëpërmjet shitjes së aktiveve;
- si vlerësohet performanca e portofolit dhe si i raportohet kjo performancë drejtimit të Bankës;
- rreziqet që ndikojnë në performancën e modeleve të biznesit (dhe të aktiveve financiare të mbajtura brenda këtij modeli biznesi) dhe si menaxhohen këto rreziqe;
- si kompensohen menaxherët e portofoleve - p.sh. nëse kompensimi bazohet në vlerën e drejtë të aktiveve të menaxhuara ose në flukset e mjeteve monetare kontraktuale të mbledhura; dhe
- frekuencën, volumin dhe kohën e shitjeve për periudhat e kaluara, arsyet e të tilla shitjeve dhe pritshmëritë për aktivitetin e ardhshëm të shitjeve. Megjithatë, informacioni mbi shitjet nuk merret parasysh i izoluar, por si pjesë e vlerësimit të përgjithshëm se si arrihen nga Banka objektivat e përcaktuara për menaxhimin e aktiveve financiare dhe si realizohen flukset e mjeteve monetare të ardhshme.

Transferimi i aktiveve financiare me palë të treta me anë të transaksioneve që nuk i plotësojnë kushtet për çregjistrim, nuk konsiderohen shitje për këtë qëllim, në përputhje me njohjen në vazhdimësi të aktiveve të Fondit.

Vlerësimi nëse flukset e mjeteve monetare kontraktuale janë vetëm pagesa e principalit dhe interesi ("VPPI")

Për qëllim të këtij vlerësimi, 'principal' është vlera e drejtë e aktivitetit financiar në njohjen fillestare.

'Interesi' është shpërblimi për vlerën në kohë të parasë dhe për rrezikun e kredisë të lidhur me shumën e principalit të pashlyer gjatë një periudhe kohore të caktuar, për rreziqet dhe kostot e tjera bazë të kreditimit (p.sh. rreziku i likuiditetit dhe kostot administrative), duke përfshirë gjithashtu marzhin e fitimit.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

---

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

c) Instrumentat Financiarë (vazhdim)

Vlerësimi nëse flukset e mjeteve monetare kontraktuale janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit ("VPPI") (vazhdim)

Për të vlerësuar nëse flukset monetare kontraktuale janë pagesa vetëm të principalit dhe interesit, Fondi merr parasysh kushtet kontraktuale të instrumentit. Kjo përfshin vlerësimin nëse një aktiv financiar përmban një element kontraktual që mund të ndryshojë kohën ose shumën e flukseve monetare kontraktuale në mënyrë të tillë që nuk plotëson kushtin.

Gjatë vlerësimit, Fondi konsideron:

- ngjarje të kushtëzuara që mund të ndryshojnë kohën dhe shumën e flukseve monetare;
- kushte që mund të ndryshojnë normën kontraktuale të interesit, përfshirë normat e ndryshueshme;
- parapagimet dhe kushtet e shtyrjes; dhe
- kushtet që kufizojnë pretendimet e Fondit për flukset monetare nga aktive të caktuara (tipare të pakthyeshme).

Politika e zbatueshme përpara 1 janar 2018

Vlerësimi nëse flukset e mjeteve monetare kontraktuale janë vetëm pagesa e principalit dhe interesit ("VPPI")

Një tipar parapagimi është në përputhje me kushtin e pagesës vetëm për principalin dhe interesin nëse shumata e parapaguar në thelb paraqet shumata e papaguara të principalit dhe të interesit mbi shumën e principalit të papaguar, të cilat mund të përfshijnë kompensim të arsyeshëm shtesë për ndërprerjen e hershme të kontratës. Gjithashtu, për një aktiv financiar të blerë me zbritje apo me prim mbi shumën kontraktuale, një tipar që lejon ose kërkon parapagim për një shumë që në thelb paraqet shumën kontraktuale plus interesa kontraktuale të përllogaritur (por të papaguar), interes kontraktual (që mund të përfshijë dhe shpërblim për përfundim të parakohshëm) trajtohet si të jetë në përputhje me këtë kriter nëse vlera e drejtë e tiparit të parapagimit është e parëndësishme në njohjen fillestare.

Politika e zbatueshme përpara 1 janar 2018

Aktivet financiare – Klasifikimi, matja e mëpasshme dhe fitimet e humbjet

Fondi njeh Aktivet e veta financiare në Pasqyrën e Pozicionit Financiar kur njësia bëhet palë e provizionimit kontraktual të instrumentit gjatë blerjes së rregullt të aktivit. Mënyra e rregullt e blerjes apo shitjes së aktivit financiar njihet ose c' rregjistrohet, si e zbatueshme, duke përdorur datën kontabël të shlyerjes. Data e shlyerjes është data në të cilën aktivi dorëzohet nga ose tek një njësi. Data kontabël e shlyerjes referohet (a) njohjes së një aktivi në ditën e marrë nga njësia dhe (b) c' rregjistrimi i një aktivi dhe njohja e cdo fitimi ose humbjeje mbi nxjerrjen në ditën gjatë së cilës është dorëzuar nga njësia. Kur data kontabël e shlyerjes aplikohet, njësia llogarit për cdo ndryshim në vlerën e drejtë të aktivit që pritet të merret gjatë periudhës nga data e tregëtimit deri në datën e shlyerjes në të njëjtën mënyrë sic llogaritet për aktivin e blerë. E thënë ndryshe, ndryshimi në vlerën e drejtë nuk njihet për aktivet e matura me kosto ose kosto të amortizuara; njihet në fitim ose humbje për aktivet e klasifikuara si aktive financiare me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes; dhe njihet tek të ardhurat e tjera gjithëpërfshirëse për aktivet e klasifikuara si të vlefshme për shitje.

Detyrimet financiare - Klasifikimi, matja e mëpasshme dhe fitimet e humbjet

Detyrimet financiare klasifikoheshin si të matura me koston e amortizuar dhe pas njohjes fillestare ato mateshin me kosto të amortizuar duke përdorur metodën e interesit efektiv. Shpenzimet e interesit dhe fitimet dhe humbjet nga kursi i këmbimit dhe zhvlerësimi njiheshin në fitim ose humbje. Çdo fitim ose humbje në momentin e çregjistrimit, njihet në fitim ose në humbje.

(i) Çregjistrimi

Fondi hyn në transaksione ku transferon aktive të njohura në pasqyrën e pozicionit financiar por ruan të gjitha ose një pjesë të madhe të rreziqeve dhe përfitimeve të aktiveve të transferuara. Në këto raste, asetet e transferuara nuk çregjistrohen

Detyrimet financiare

Fondi çregjistron një detyrim financiar kur detyrimet e saj kontraktuale shkarkohen, anulohen ose skadojnë. Fondi gjithashtu çregjistron një detyrim financiar kur kushtet e tij kontraktuale ndryshojnë dhe flukset e mjeteve monetare të detyrimit të modifikuar ndryshojnë thelbësisht. Në këtë rast njihet, një detyrim i ri financiar i bazuar në kushtet e modifikuara, njihet me vlerën e drejtë.

Në çregjistrimin e një detyrimi financiar, diferenca midis vlerës kontabël neto dhe shumës së paguar (duke përfshirë çdo aktiv financiar të transferuar apo detyrime të marra) njihet në fitim ose humbje.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

---

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

c) Instrumentat financiarë (vazhdim)

(ii) Kompensimi (netimi)

Aktivitet dhe detyrimet financiare netohen dhe shuma neto paraqitet në pasqyrën e pozicionit financiar atëherë dhe vetëm atëherë kur Fondi ka të drejtë ligjore për të shlyer shumën dhe ka për qëllim të shlyejë ato në baza neto ose të realizojë aktivin dhe të shlyejë detyrimin në të njëjtën kohë.

(iii) Modifikimi i aktiveve dhe detyrimeve financiare

Politika e zbatueshme nga 1 janari 2018

Aktive financiare

Nëse kushtet e një aktivi financiar modifikohen, Fondi vlerëson nëse flukset monetare të aktivitetit të modifikuar janë thelbësisht të ndryshme. Nëse flukset monetare janë thelbësisht të ndryshme, atëherë të drejtat kontraktuale për flukset monetare nga aktivi financiar fillestar konsiderohen se kanë skaduar. Në këtë rast, aktivi financiar origjinal çregjistrohet (shih (iii)) dhe një aktiv financiar i ri njihet me vlerën e drejtë. Nëse flukset monetare të aktivitetit të modifikuar, të matur me kosto të amortizuar nuk janë thelbësisht të ndryshme, atëherë modifikimi nuk rezulton në çregjistrimin e aktivitetit financiar. Në këtë rast, Fondi rillogarit vlerën kontabël bruto të aktivitetit financiar dhe njeh shumën që vjen nga rregullimi i vlerës kontabël bruto si fitim ose humbje nga modifikimi në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Nëse një modifikim i tillë kryhet për shkak të vështirësive financiare të huamarrësit (shih (vii)), atëherë fitimi ose humbja paraqiten së bashku me humbjet nga zhvlerësimi. Në raste të tjera, ajo paraqitet si e ardhur nga interesi (shih 7(c)).

Detyrimet financiare

Fondi çregjistron një detyrim financiar, kur kushtet e tij janë modifikuar dhe flukset monetare të tyre janë thelbësisht të ndryshme. Në këtë rast njihet një detyrim i ri financiar me vlerë të drejtë bazuar në kushtet e modifikuara. Diferenca midis vlerës kontabël të aktivitetit që çregjistrohet dhe detyrimit të ri financiar me terma të modifikuara njihet në pasqyrën e të ardhurave dhe shpenzimeve. Nëse modifikimi i një detyrimi financiar nuk njihet si çregjistrim, atëherë kostoja e amortizuar e detyrimit rillogaritet duke skontuar flukset monetare të modifikuara me normën fillestare të interesit efektiv dhe fitimi ose humbja që rezulton njihet në fitim ose humbje.

(iv) Matja e vlerës së drejtë

‘Vlera e drejtë’ është çmimi që do të arkëtohej nga shitja e një aktivi ose që do të paguhej për të transferuar një detyrim në një transaksion të rregullt midis pjesëmarrësve të tregut, në datën e matjes në një treg kryesor ose, në mungesë të tij, në tregun më të favorshëm tek i cili Fondi ka qasje në atë datë. Vlera e drejtë e një pasivi pasqyron rrezikun e tij të mosekzekutimit.

Prova më e mirë e vlerës së drejtë të një instrumenti financiar në njohjen fillestare është normalisht çmimi i transaksionit- p.sh vlera e drejtë e shumës së dhënë ose arkëtuar.

Kur është e mundur, Fondi mat vlerën e drejtë të një instrumenti duke përdorur çmimin e kuotuar në një treg aktiv për atë instrument. Një treg quhet “aktiv”, në qoftë se transaksionet për aktivin ose detyrimin ndodhin me frekuencë dhe vëllim të mjaftueshëm për të siguruar informacion mbi çmimet në vazhdimësi.

Nëse nuk disponohet një kuotim çmimi në një treg aktiv, atëherë Fondi përdor teknika vlerësimi që maksimizojnë përdorimin e të dhënave të vrojtueshme dhe minimizojnë përdorimin e të dhënave jo të vrojtueshme. Teknika e zgjedhur përmbledh të gjithë faktorët që pjesëmarrësit e tregut do të marrin në konsideratë për përcaktimin e çmimit të një transaksioni.

Fondi njeh transferimin ndërmjet niveleve të hierarkisë së vlerës së drejtë në fund të periudhës raportuese në të cilën ka ndodhur ndryshimi.

(v) Zhvlerësimi

Politika e zbatueshme nga 1 janari 2018

Fondi njeh një zbritje për HPK për aktivet financiare të njohura me koston e amortizuar dhe e mat zbritjen në një shumë të barabartë me totalin e HPK përgjatë jetës së aktivitetit, përveç letrave me vlerë për të cilat llogariten me HPK 12-mujore.

Fondi e konsideron një aktiv financiar në rrezik mosshlyerje kur:

- kundërpartia ka pak gjasa të paguajë detyrimet e plota ndaj Fondit pa masa shtrënguese nga ana e Fondit siç është realizimi i garancisë (nëse ka një të tillë) ose;
- pagesat për aktivin financiar janë vonuar më tepër se 90 ditë.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

---

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

c) Instrumentat financiarë (vazhdim)

HPK-të 12-mujore janë ato pjesë të HPK-ve që rezultojnë nga ngjarjet e dështimit, që janë të mundshme të ndodhin brenda 12 muajve nga data e raportimit. Instrumentet financiare për të cilat njihet HPK 12-mujore referohen si 'Instrumente financiare në Fazën 1'.

HPK përgjatë gjithë jetës së aktivitetit janë HPK që rezultojnë nga ngjarjet që mund të ndodhin gjatë jetës së pritshme të një instrumenti financiar. Periudha maksimale e konsideruar gjatë vlerësimit të HPK është periudha maksimale kontraktuale gjatë së cilës Fondi është e ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë.

Matja e HPK

HPK maten si mesatare e ponderuar sipas probabilitetit të ndodhjes së humbjeve të kredisë. Humbjet kreditore janë vlera aktuale e diferencave në flukset monetare (diferenca mes flukseve të mjeteve monetare që duhet t'i paguhen Fondit në përputhje me kontratën dhe flukseve të mjeteve monetare që Fondi pret të marrë).

HPK skontohen duke përdorur normën efektive të aktivitetit financiar.

Aktivet financiare të zhvlerësuar

Në çdo datë raportimi, Fondi vlerëson nëse aktivet financiare të matura me koston e amortizuar janë aktive financiare me kredit të zhvlerësuar. Një aktiv financiar konsiderohet me kredit të zhvlerësuar kur ka ndodhur një ose më shumë ngjarje që kanë një ndikim të dëmshëm në flukset monetare të ardhshme të vlerësuar të aktivitetit financiar. Dëshmia se një aktiv financiar shfaq kredit të zhvlerësuar përfshin të dhënat e mëposhtme të vrojuara:

- vështirësi të konsiderueshme financiare të debitorit;
- shkelje të kontratës si dështimi ose mospagimi në afat;
- mundësinë që debitori të hyjë në falimentim ose ndonjë riorganizim tjetër financiar; dhe
- zhdukjen e një tregu aktiv për një letër me vlerë për shkak të vështirësive financiare.

Në kryerjen e vlerësimit nëse një investim në letra me vlerë është me kredit të zhvlerësuar, Fondi konsideron faktorët e mëposhtëm:

- vlerësimin e tregut për cilësinë e kreditit, siç pasqyrohet në normat e kthimit të obligacioneve;
- aftësinë e vendit për të hyrë në tregjet e kapitalit për emetimin e borxhit të ri;
- mundësinë e ristrukturimit të borxhit, duke rezultuar në humbje për mbajtësit, nëpërmjet faljes vullnetare ose të detyrueshme të borxhit; dhe
- mekanizmat ndërkombëtarë të mbështetjes që ekzistojnë për të siguruar mbështetjen e nevojshme si 'huadhënës i fundit në radhë' për atë vend, si dhe qëllimin e reflektuar në deklaratat publike, të qeverive dhe agjencive të këtyre vendeve për përdorimin e mekanizmave të tillë. Kjo përfshin një vlerësim të thellësisë së këtyre mekanizmave dhe pavarësisht nga qëllimi politik nëse ka kapacitet për të përmbushur kriteret e kërkuara

Paraqitja e provizionit për HPK në pasqyrën e pozicionit financiar

Humbjet për aktivet financiare të matura me koston e amortizuar zbriten nga vlera kontabël bruto e aktiveve.

Fshirja

Vlera kontabël bruto e një aktiviteti financiar fshihet kur Fondi nuk ka pritshmëri për rikuperimin e plotë ose të pjesshëm të aktivitetit financiar.

Politika e zbatueshme përpara 1 janar 2018

Aktivet financiare jo-derivative

Në çdo datë raportimi, Fondi ka vlerësuar nëse ka pasur dëshmi objektive që aktivet financiare që nuk mbahen me vlerën e drejtë përmes fitimit ose humbjes janë zhvlerësuar. Aktivet financiare u zhvlerësuan kur dëshmitë objektive treguan se një ngjarje e humbjes kishte ndodhur pas njohjes fillestare të aktivitetit dhe se ngjarja e humbjes kishte një ndikim në flukset monetare të ardhshme të aktivitetit që mund të vlerësoheshin me besueshmëri.

d) Paraja dhe ekuivalentë të parasë

Paraja dhe ekuivalentë të parasë përfshijnë aktive financiare me shkallë likuiditeti të lartë, me maturitet më të vogël se tre muaj, të cilat nuk ndikohen shumë nga ndryshimet në vlerën e drejtë dhe përdoren nga Fondi për administrimin e angazhimeve afatshkurtra.

e) Të pagueshme për tërheqjet e kontributeve

Llogaritë e pagueshme dhe të tjera janë paraqitur me kosto të amortizuar.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

---

7. Përmbledhje e politikave të rëndësishme kontabël (vazhdim)

f) Kuotat e shlyeshme

Fondi emeton kuota të shlyeshme, me kërkesë të investitorit.. Kuotat klasifikohen si detyrime financiare. Çdo investitor që ka bërë shlyerje të kuotave të tij, mund të ri-investojë në Fond nëpërmjet depozitimit të mjeteve monetare ekuivalente me vlerën e kuotave të kërkuara. Kuotat—janë të shlyeshme çdo ditë. Në momentin e kërkesës për shlyerje, kuotat që do të shlyhen mbarten në vlerën e shlyerjes si detyrim i pagueshëm në pasqyrën e pozicionit financiar të Fondit. Çmimi i kuotave të shlyeshme bazohet në vlerën neto të asetit të Fondit për njësi në kohën kur është bërë një kërkesë e vlefshme për shlyerje

g) Vlera neto e aktiveve

Vlera neto e aktiveve është e barabartë me vlerën totale të aktiveve neto minus detyrimet e Fondit. Vlera e kuotave të Fondit është e barabartë me vlerën neto të aktiveve pjesëtuar me numrin total të kuotave në datën e raportimit.

h) Tarifa e Shoqërisë Administruese

Fondi duhet t'i paguajë Shoqërisë së Administrimit një tarifë prej 1.5% në vit (2017: 1.5%) të vlerës së aktiveve neto, si shpenzim i cili llogaritet në baza ditore.

i) Fitimi / humbje të realizuara

Fitim / humbjet e realizuara njihen nga shitja e letrave me vlerë si diferencë midis çmimit të ofruar të shitjes dhe vlerës së titullit në momentin e shitjes dhe nga interesat e letrave me vlerë të maturuara të blera me prim ose skonto. Këto dallime njihen në fitim ose humbje kur ndodhin.

j) Fitimi / humbje të porealizuara

Fitimi / humbja e porealizuar njihet si diferencë midis vlerës kontabël neto të një instrumenti financiar në fillim të periudhës, ose çmimin e transaksionit nëse është blerë gjatë periudhës së raportimit, dhe vlerës kontabël neto në fund të periudhës.

8. Manaxhimi i rrezikut financiar

Ky shënim paraqet informacion mbi objektivat, politikat dhe proceset e Fondit për matjen dhe administrimin e riskut, dhe menaxhimin e kapitalit nga Fondi.

Fondi është ekspozuar ndaj rreziqeve të mëposhtme nga përdorimi i instrumenteve financiare:

- rreziku i kredisë
- rreziku i likuiditetit
- rreziku i tregut
- rreziku operacional

(a) Përmbledhje

Aktivitetet e Fondit e ekspozojnë atë ndaj një shumëllojshmërie rreziqesh financiare: rrezikut të tregut (duke përfshirë rrezikun e këmbimit valutor, rrezikun e normës së interesit dhe rreziqe të tjera të çmimeve), rrezikut të kredisë dhe rrezikut të likuiditetit.

Fondi është i ekspozuar edhe ndaj rreziqeve operacionale të tilla si rreziku i kujdestarisë. Rreziku i kujdestarisë është rreziku i humbjes së letrave me vlerë të mbajtura në kujdestari të shkaktuar nga neglizhenca e kujdestarit. Edhe pse është vendosur një kuadër i përshtatshëm ligjor që eliminon rrezikun e humbjes së vlerës së letrave me vlerë të mbajtura nga kujdestari, në rast të dështimit të saj, aftësia e Fondit për të transferuar letrat me vlerë mund të dëmtohet përkohësisht. Programi i përgjithshëm i menaxhimit të rrezikut të Fondit kërkon të maksimizojë kthimin që vjen nga niveli i rrezikut për të cilat Fondi është i ekspozuar dhe kërkon për të minimizuar efektet e mundshme negative mbi performancën financiare të Fondit.

b) Struktura e administrimit të rrezikut

Në bazë të ligjit nr. 10197, datë 10 dhjetor 2009 "Për fondet e pensionit vullnetar" Shoqëria Administruese ka përfshirë në strukturën e saj, Njësinë e Menaxhimit të Rrezikut, përgjegjës për administrimin e rrezikut dhe për raportimin në Këshillin e Administrimit. Politikat e menaxhimit të rrezikut të Fondit janë krijuar për të identifikuar dhe analizuar rreziqet e hasura nga institucioni financiar,

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

8. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

b) Struktura e administrimit të rrezikut (vazhdim)

për të vendosur kufizime dhe kontrole, dhe për të monitoruar zbatimin e këtyre kontrolleve. Politikat e administrimit të rrezikut rishikohen rregullisht për të reflektuar ndryshimet në kushtet e tregut, produktet dhe shërbimet e ofruara. Fondi, përmes standardeve dhe procedurave të menaxhimit, synon të zhvillojë një mjedis kontrolli konstruktiv dhe të disiplinuar, në të cilin çdo punonjës do kuptojë rolin dhe detyrimet përkatëse.

c) Rreziku kreditor

Rreziku i kreditor lidhet me mundësinë që emetuesi i një instrumenti financiar, pjesë e aseteve të Fondit, të mos jetë në gjendje të shlyejë pjesërisht ose plotësisht të gjitha detyrimet e tij, çka do të kishte një impakt negativ mbi vlerën e aseteve të Fondit.

Këshilli i Administrimit ka deleguar përgjegjësinë për administrimin e rrezikut kreditor Menaxhimit, i cili është përgjegjës për mbikëqyrjen e rrezikut të kredisë të Fondit. Investimet e Fondit janë në bono thesari dhe obligacione të Qeverisë së Republikës së Shqipërisë dhe për këtë arsye Fondi është i ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë së Qeverisë së Republikës së Shqipërisë. Fondi nuk përfshin asnjë kolateral apo përforcues tjetër të rrezikut të kredisë, te cilët mund të reduktojnë ekspozimin e Fondit.

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut kreditor më 31 dhjetor është vlera kontabël e aktiveve financiare të përcaktuara më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes te ardhurave gjithëpërfshirëse	61,163,438	-
Aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes	-	48,893,635
Aktivet financiare të mbajtura me kosto të amortizuar	556,051,409	451,218,018
Paraja dhe ekuivalentë të saj	<u>8,918,222</u>	<u>9,078,383</u>
Totali	<u>626,133,069</u>	<u>509,190,036</u>

Më 31 dhjetor 2018, aktivet e mbajtura nga Fondi nuk janë as me vonesë e as të zhvlerësuar (2017: nuk ka).

Ekspozimi ndaj rrezikut të kredisë:

Ekspozimi maksimal ndaj rrezikut të kredisë për llogaritë e arkëtueshme në datën e raportimit sipas llojit të rajonit gjeografik ishte:

	31 Dhjetor	
	2018	2017
Vendas	<u>625,866,353</u>	<u>509,190,036</u>
	<u>625,866,353</u>	<u>509,190,036</u>

Cilësia e kredisë së aktiveve financiare është si vijon:

	2018				2017	
	Niveli 1	Niveli 2	Niveli 3	POCI	Totali	Totali
Qeveria Shqiptarë B+*	617,214,847	-	-	-	617,214,847	500,111,653
Mjete monetare dhe ekuivalente me to, te pa renditura	8,918,222	-	-	-	8,918,222	9,078,383
Humbje nga zhvlerësimi	(266,716)	-	-	-	(266,716)	(216,923)
Vlera kontabël	625,866,353	-	-	-	625,866,353	508,973,113

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen në një bankë kombëtare, e cila nuk është e rankuar.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

---

8. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Paraja dhe ekuivalentët e saj

Paraja dhe ekuivalentët e saj mbahen në bankat tregtare në Shqipëri. Fondi zbaton një model 12-mujor të humbjeve të pritshme dhe paraqet ekspozimet me maturim afatshkurtër në përcaktimin e zhvlerësimit të parasë dhe ekuivalentëve të saj.

Në aplikimin fillestar të SNRF 9, për shkak të ekspozimeve afatshkurtra, Fondi nuk ka njohur humbje zhvlerësimi më 1 janar 2018 dhe gjatë 2018.

Investimet e letrave me vlerë

Rreziku i kredisë së portofolit të letrave me vlerë të investimit vlerësohet në bazë të të dhënave historike dhe vlerësimit të aftësisë së qeverisë shqiptare për të përmbushur detyrimet e saj kontraktuale të flukseve të mjeteve monetare në monedhën vendase në afatin e shkurtër. Në 31 dhjetor 2018, Fondi ka njohur një provizion për humbjen.

Të dhënat, supozimet dhe teknikat e përdorura për përlogaritjen e zhvlerësimit

Shiko politikën kontabël në shënimin 7(c)(vii).

Rritje e ndjeshme e rrezikut të kredisë

Për përcaktimin nëse rreziku i mospagimit të vlerës së investuar të një instrumenti financiar është rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare, Fondi konsideron informacione të mbështetura dhe të arsyeshme, që janë të disponueshme pa kosto ose përpjekje të panevojshme. Kjo përfshin informacione dhe analiza sasiore dhe cilësore, bazuar në përvojën historike të Shoqërisë dhe vlerësimet e specialistëve të rrezikut të kreditit si dhe duke përfshirë informacione mbi të ardhmen.

Për ekspozimet ndaj qeverisë shqiptare, rreziku i kredisë konsiderohet të jetë rritur ndjeshëm që nga njohja fillestare nëse ka vonesë prej 30 ditësh ose më shumë në shlyerjen e një detyrimi ndaj Shoqërisë. Fondi monitoron efektshmërinë e kriterëve të përdorura për të identifikuar rritje të ndjeshme në rrezikun e kredisë, nëpërmjet rishikimeve të rregullta për të konfirmuar se kriteret janë në gjendje të identifikojnë rritje të ndjeshme të rrezikut të kredisë para se një ekspozim të jetë në mungesë.

Deri në 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017, Fondi nuk ka asnjë aktiv të zhvlerësuar nga kredia.

Përkufizimi i dështimit

Fondi konsideron që një aktiv financiar ka dështuar kur:

- debitori nuk ka gjasa të paguajë detyrimet e tij të plota ndaj Fondit, pa qenë nevoja për veprime nga Fondi të tilla si realizimi i aktive të lëna si kolateral (nëse ka ndonjë të tillë); ose
- debitori është në vonesë prej më shumë se 90 ditësh për ndonjë ekspozim material ndaj Fondit.

Në vlerësimin nëse një huamarrës është në dështim, Fondi konsideron tregues:

- cilësorë – p.sh. shkeljet e kushteve financiare të kontratës;
- sasiore- p.sh. vonesat në pagesë dhe mospagimi i ndonjë detyrimi tjetër nga i njëjti huamarrës; dhe

Të dhënat e përdorura në vlerësimin nëse një instrument financiar ka dështuar dhe rëndësia e tyre mund

të ndryshojë me kalimin e kohës për të pasqyruar ndryshimet në rrethana

Mjetet financiare të modifikuara

Kushtet kontraktuale të një aktivi financiar mund të modifikohen për arsye të ndryshme, duke përfshirë

ndryshimin e kushteve të tregut dhe faktorë të tjerë që nuk lidhen me ndonjë përkeqësim aktual ose potencial të cilësisë së kreditit të kundërpartisë. Një aktiv ekzistues, kushtet e të cilit janë modifikuar mund të çregjistrohet dhe aktivi i rinegociuar njihet si aktiv i ri me vlerë të drejtë në përputhje me politikën kontabël të përcaktuar në Shënimin 6(g)(v).

Kur kushtet e një aktivi financiar modifikohen dhe modifikimi nuk rezulton në çregjistrim, përcaktimi nëse rreziku i kredisë së aktivit është rritur ndjeshëm reflekton krahasimin e:

- PD-së përgjatë jetës së mbetur në datën e raportimit bazuar në kushtet e modifikuara; me
- PD-në përgjatë jetës së mbetur vlerësuar në bazë të të dhënave në njohjen fillestare dhe kushteve kontraktuale fillestare.

8. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

Matje e HPK

Investimet e letrave me vlerë

Të dhënat kryesore në matjen e HPK janë strukturat kohore të parametrave të mëposhtëm:

- probabiliteti i dështimit (PD);
- humbja nga dështimi (HND);
- ekspozimi në rast dështimi (END).

Vlerësimet e PD janë vlerësime në një datë të caktuar, të cilat llogariten në bazë të të dhënave të mbledhura brenda dhe jashtë, që përbëjnë faktorë sasiorë dhe cilësorë.

HND është madhësia e humbjes së mundshme nëse ka një zhvlerësim dhe vlerësohet bazuar në parametrat e llogaritur nga agjencitë e vlerësimit.

END përfaqëson ekspozimin e pritur në rast të një zhvlerësimi. Shoqëria nxjerr END nga ekspozimi aktual ndaj palës tjetër dhe ndryshimet e mundshme në shumën aktuale të lejuar sipas kontratës duke përfshirë amortizimin. END i një aktivi financiar është vlera e tij kontabël bruto. Vlerësimet e END janë llogaritur në bazë të fluksit të mjeteve monetare të skontuara duke përdorur normën efektive të interesit si faktor zbritës.

Shoqëria mat HPK duke marrë në konsideratë rrezikun e vonesës për periudhën maksimale kontraktuale mbi të cilën ai është i ekspozuar ndaj rrezikut të kredisë, edhe nëse, për qëllime të administrimit të rrezikut, Shoqëria konsideron një periudhë më të gjatë. Periudha maksimale kontraktuale zgjat deri në datën në të cilën Shoqëria ka të drejtë të kërkojë kthimin e një paradhënie.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

8. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(d) Rreziku i likuiditetit

Rreziku i likuiditetit është rreziku që Fondi mund të mos jetë në gjendje të gjenerojë burime të mjaftueshme të mjeteve monetare për të shlyer detyrimet e tij në mënyrë të plotë në kohën e duhur ose mund të veprojë kështu vetëm në kushte që janë materialisht të pafavorshme. Fondi mund të investojë në mënyrë periodike në instrumenta financiarë të tregtueshme. Si rezultat, Fondi mund të mos jetë në gjendje të likuidojë shpejtë investimet në këto instrumenta në një shumë të afërt me vlerën e tyre të drejtë për të përmbushur kërkesat për likuiditet, ose të jetë në gjendje të përgjigjet ngjarjeve të veçanta si përkeqësimi i aftësisë kredimarrëse të një emetuesi të veçantë. Fondi ka aftësinë të marrë hua afat-shkurtër për të mundësuar shlyerjen. Nuk ka pasur hua të këtij lloji gjatë vitit.

Në mungesë të detyrimeve të rëndësishme financiare Shoqëria Administruese e monitoron rrezikun e likuiditetit në bazë flukseve monetare të aktualizuara kontraktuale. Tabela e mëposhtme analizon aktivet financiare dhe detyrimet e Fondit në grupimet përkatëse të maturimit bazuar në periudhën e mbetur në pasqyrën e pozicionit financiar deri në datën kontraktuale të maturimit. Shumat në tabelë janë flukset e parasë kontraktuale të aktualizuara më 31 dhjetor 2018 dhe 2017:

31 dhjetor 2018	Deri 1 muaj	1 deri 3 muaj	3 deri 6 muaj	6 deri 12 muaj	Mbi 1 vit	Totali
Aktivet						
Aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave të tjera gjithëpërfshirëse	-	-	-	5,055,197	56,108,241	61,163,438
Aktivet financiare të matura me kosto të amortizuar	-	3,589,833	7,353,352	7,501,282	537,340,226	555,784,693
Paraja dhe ekuivalentë të saj	8,918,222	-	-	-	-	8,918,222
Totali	8,918,222	3,589,833	7,353,352	12,556,479	593,448,467	625,866,353
Detyrimet						
Të pagueshme ndaj Shoqërisë së Administrimit	786,714	-	-	-	-	786,714
Të pagueshme ndaj terheqjeve të kontributeve	399,470	-	-	-	-	399,470
Detyrime të tjera	1,817,807	-	-	-	-	1,817,807
Aktive neto të atribueshme ndaj mbajtësve të kuotave	622,862,362	-	-	-	-	622,862,362
Totali	625,866,353	-	-	-	-	625,866,353
Rreziku i likuiditetit	(616,948,131)	3,589,833	7,353,352	12,556,479	593,448,467	-
Akumulimi	(616,948,131)	(613,358,298)	(606,004,946)	(593,448,467)	-	-

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen
Shënime shpjeguese për pasqyrat financiare
(shumat në Lek)

8. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)
(d) Rreziku i likuiditetit (vazhdim)

31 December 2017	Deri 1 muaj	1 deri 3 muaj	3 deri 6 muaj	6 deri 12 muaj	Mbi 1 vit	Totali
Aktivët						
Aktivët financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes	-	-	-	9,566,015	39,327,620	48,893,635
Aktivët financiare të mbajtura me kosto të amortizuar	-	-	4,454,738	13,126,507	433,636,773	451,218,018
Paraja dhe ekuivalentë të saj	9,078,383	-	-	-	-	9,078,383
Totali	9,078,383	-	4,454,738	22,692,522	472,964,393	509,190,036
Detyrimet						
Të pagueshme ndaj Shoqërisë së Administrimit	639,285	-	-	-	-	639,285
Të pagueshme ndaj tërheqjeve të kontributeve	173,574	-	-	-	-	173,574
Detyrime të tjera	1,401,909	-	-	-	-	1,401,909
Aktive neto të atribueshme ndaj mbajtësve të kuotave	506,975,270	-	-	-	-	506,975,270
Totali	509,190,038	-	-	-	-	509,190,036
Rreziku i likuiditetit	(500,111,655)	-	4,454,738	22,692,522	472,964,393	-
Akumulimi	(500,111,655)	(500,111,655)	(495,656,917)	(472,964,393)	-	-

Si pjesë e menaxhimit të rrezikut të likuiditetit, Fondi mban aktive likuide të përbëra nga mjete monetare dhe ekuivalentë të tyre, si dhe instrumenta borxhi qeveritarë të cilët mund të shiten për të përmbushur kërkesat e likuiditetit.

Edhe pse aktivet neto që u atribuohen mbajtësve të kuotave paraqiten në kategori deri në një muaj, mbajtësit e kuotave i mbajnë kuotat për periudha më të gjata. Nga eksperiencia, Fondi nuk pret tërheqje të rëndësishme kuotash.

Në mënyrë që të menaxhojë likuiditetin e përgjithshëm të Fondit, Shoqëria Administruese ka aftësinë të pezullojë tërheqjet nëse kjo konsiderohet të jetë në interesin më të mirë të gjithë kontribuesve.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

8. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(e) Rreziku i tregut

Rreziku i tregut është rreziku që ndryshimi në çmimet e tregut do të ndikojnë në të ardhurat e Fondit ose në vlerën e instrumenteve financiare. Objektivi i administrimit të rrezikut të tregut është të menaxhojë dhe kontrollojë ekspozimet ndaj riskut të tregut brenda parametrave të pranueshëm, ndërkohë që optimizon kthimin nga rreziku.

Ekspozimi ndaj rrezikut të monedhës së huaj

Fondi nuk është i ekspozuar ndaj rrezikut të valutës nëse transaksionet në monedhë të huaj mungojnë. Fondi nuk ka hyrë në ndonjë shkëmbim ose transaksion derivativ më 31 dhjetor 2018. Më 31 dhjetor 2018 dhe 31 dhjetor 2017 nuk ka aktive ose pasive financiare të cilat janë të shprehura në monedhë të huaj.

Ekspozimi ndaj rrezikut të normës së interesit

Rreziku kryesor ndaj të cilit portfolet tregtare janë ekspozuar është rreziku i humbjes nga luhatja e flukseve të ardhshme të parasë ose vlerës së drejtë të instrumenteve financiare për shkak të një ndryshimi në normat e interesit të tregut (diferencat mes vlerës aktuale të aktiveve dhe detyrimeve neto). Rreziku i normës së interesit menaxhohet kryesisht nëpërmjet monitorimit të diferencave të normave të interesit. Administrimi i rrezikut të normave të interesit kundrejt hendekut të limitit të normave të interesit, plotësohet duke monitoruar ndjeshmërinë e aktiveve dhe detyrimeve financiare të Fondit për skenarë të ndryshëm standard dhe jo-standard të normave të interesit. Skenarët standardë të cilët vlerësohen në mënyrë periodike, përfshijnë 100 pikë bazë (pb) rënie ose ngritje paralele në të gjitha kurbat e kthimit. Një analizë e ndjeshmërisë së Fondit në një rritje ose rënie të normave të interesit të tregut (duke supozuar që nuk ka lëvizje asimetrike të kurbove të kthimit si dhe një gjendje të pandryshueshme financiare) është si vijon:

2018

Normat e interesit	Rënie 100 pbs	Rritje 100 pbs
Efekti i fitim/ humbjes së vlerësuar (në 000 lek)	1,814	(1,814)

2017

Normat e interesit	Rënie 100 pbs	Rritje 100 pbs
Efekti i fitim/ humbjes së vlerësuar (në 000 lek)	1,314	(1,314)

(f) Menaxhimi i rrezikut të kapitalit

Kapitali i Fondit përfaqësohet nga aktivet neto që i atribuohen mbajtësit të kuotave. Shuma e aktivitetit neto që i atribuohet mbajtësit të kuotave mund të ndryshojë në mënyrë të konsiderueshme në baza ditore, pasi Fondi i nënshtrohet investimeve dhe tërheqjeve ditore sipas gjykimit të mbajtësit të kuotës. Objektivi i Fondit përsa i përket menaxhimit të kapitalit është të ruajë vazhdimësinë e tij me qëllim sigurimin e kthimit për mbajtësin e kuotës, sigurimin e përfitimeve për palët e tjera dhe ruajtjen e një bazë të fortë kapitali për të mbështetur zhvillimin e aktiviteteve të investimeve të Fondit. Për të ruajtur strukturën e kapitalit, politika e Fondit do të performojë si më poshtë:

- Monitorimi i nivelit të hyrjeve dhe tërheqjeve ditore në raport me situatën e likuiditetit duhet të mundësojë likuidimin e kërkesave brenda 7 ditëve nga dita e kërkesës së vlefshme.
- Shlyerja dhe emetimi i kuotave të reja duhet kryer në përputhje me ligjin dhe prospektin e Fondit. Kjo përfshin aftësinë për të kufizuar shlyerjet dhe për të kërkuar një minimum investimi në Fond. Administratoret e Shoqërisë Administruese monitorojnë kapitalin në bazë të vlerës së aktiveve neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

8. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(i) *Strategjia e investimit*

Strategjia e investimeve të aktiveve të Fondit të Pensionit Vullnetar Raiffeisen mbështetet në ligjin nr. 10197 “Per Fondet e Pensionit Vullnetar” dhe rregulloret e dala në zbatim të tij, si dhe në politikën e brendshme të investimit të Shoqërisë Administruese, propozuar nga Komiteti i Investimit dhe miratuar nga Keshilli i Administrimit i Shoqërisë Administruese.

(ii) *Kuadri ligjor*

Në lidhje me investimet e aktiveve të Fondit, Shoqëria Administruese Raiffeisen INVEST – Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a. i përmbahet ligjit nr. 10197, datë 10 dhjetor 2009 “Për Fondet e Pensionit Vullnetar”, si dhe në prospektin e Fondit.

(iii) *Investimet e lejuara*

Sipas rregullores, aktivet e Fondit mund të investohen vetëm në instrumentet e mëposhtëm:

- tituj të transferueshëm dhe instrumente të tregut të parasë, që tregtohen në tregje të rregulluara ose në një bursë titujsh në Republikën e Shqipërisë, në një shtet të Bashkimit Europian apo në çdo shtet tjetër të lejuar nga AMF-ja;
- kuota të fondeve të investimit apo aksione të Fondeve të investimit, të liçencuara sipas ligjit nr.10198, datë 10.12.2009 “Për sipërmarrjet e investimeve kolektive”, si dhe nga kuota ose aksione të sipërmarrjeve kolektive të investimit, të liçencuara në përputhje me standardet e Bashkimit Europian;
- depozita në institucione kreditimi, të regjistruara në Republikën e Shqipërisë, në një nga shtetet anëtare të BE-së ose në çdo shtet të lejuar nga AMF-ja, të cilat mund të tërhiqen menjëherë ose që kanë afat maturimi jo më shumë se 12 muaj;
- instrumente financiare derivative ;
- instrumente të tjera të tregut të parasë.

Për secilin prej këtyre instrumenteve, Shoqëria Administruese duhet të respektojë kufizimet e investimit të parashikuara në Ligjin nr.10198, datë 10.12.2009 “Për sipërmarrjet e investimeve kolektive”, si dhe ato të parashikuara në politikën e brendshme për menaxhimin e rrezikut.

Kufizimet e investimit dhe kufiri i lejuar

Fondi nuk mund të investojë më shumë se 20% të aktiveve të saj në depozita në të njëjtin institucion depozitues.

Fondi nuk mund të investojë më shumë se 5% të aktiveve të saj në tituj dhe instrumente të tregut të parasë të një emetuesi të vetëm. Kufiri 5%, mund të rritet deri në:

- a) 10%. Në këtë rast, vlera totale e titujve ose instrumenteve të tregut të parasë, që mban Fondi te disa emetues, ku për secilin ka investuar mbi 5% të aseteve, nuk duhet të tejkalojë 40 për qind të vlerës totale të aseteve të fondit;
- b) 35% në rastin e titujve dhe të instrumenteve të tregut të parasë, të emetuara ose të garantuara nga qeveria dhe autoritetet vendore të Republikës së Shqipërisë, shteteve të Bashkimit Europian, shteteve të tjera të lejuara nga AMF-ja, ose nga organizma publikë ndërkombëtarë, në të cilët bëjnë pjesë një ose më shumë shtete të Bashkimit Europian;
- c) 100% me miratimin e AMF-së, sipas disa kushteve të përcaktuara në Ligj.
- d) 25% në rastin e disa obligacioneve të veçanta, të emetuara nga institucionet kredituese të licencuara, të cilat e kanë selinë e regjistruar në Republikën e Shqipërisë, apo në një shtet të Bashkimit Europian apo të lejuara nga AMF-ja. Kur Fondi investon më shumë se 5% të aseteve në këto lloj obligacionesh të emetuara nga një emetues i vetëm, atëherë vlera totale e këtij investimi nuk tejkalon 80% të vlerës totale të aktiveve të sipërmarrjes kolektive me ofertë publike;

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

8. Manaxhimi i rrezikut financiar (vazhdim)

(iii) Investimet e lejuara (vazhdim)

Fondi mund të investojë deri në 30 për qind të aseteve të tij në kuota apo aksione të një forme tjetër të sipërmarrjeve të investimeve kolektive. Shoqëria Administruese i menaxhon aktivet e Fondit sipas parimit të sigurisë afatgjatë dhe të një kthimi të përshtatshëm nga investimi, duke ruajtur një raport optimal mes rritjes së kursimeve për investime dhe riskut të marrë përsipër. Objektivat afatgjatë për shpërndarjen e aktiveve të Fondit janë si më poshtë:

Klasa	Objektivi
Tituj të emetuar dhe garantuar nga qeveria e Republikës së Shqipërisë	95%
Tituj të emetuar dhe garantuar nga shtete të Bashkimit Europian, OECD-së, Banka Botërore, Banka Qendrore Europiane, Banka Europiane e Investimeve	0%
Depozita bankare dhe mjete monetare	5%
Instrumenta borxhi me rating BBB (S&P), Baa3 (Moody's), BBB (DBRS)	0%
Kuota të fondeve të investimit ose indekse aksionesh: CAC 40, DAX, FTSE, S&P 500, Doë Jones, Nikkei 225, Sensex, All Ordinaries and Hang Seng	0%

Këto objektiva janë orientuese dhe mund të ndryshojnë në varësi të kushteve të tregut dhe politikës së investimit.

Politika e brendshme e investimeve të Shoqërisë së Administrimit

Rreziku në investime ndërmerret vetëm nga anëtarë të Fondit dhe jo nga Shoqëria Administruese. Për të minimizuar këtë rrezik, Shoqëria Administruese ka përfshirë në strukturën e saj organizative, Komitetin e Investimeve, i cili propozon politikat për alokimin e pasurive dhe investimeve dhe një Njësi për Menaxhimin e rrezikut e cila kryen kontrollin sasior dhe cilësor të gjitha rreziqeve të lidhura me Fondin. Nuk lejohen të gjitha ato investimet, norma e kthimit e të cilave, është nën nivelin e tregut, sepse kjo do të rrezikojë ekuilibrin e lidhjes investime - rrezik.

Pasqyra e strukturës së investimeve më 31 dhjetor 2018 dhe 2017 paraqitet si më poshtë

	31 dhjetor 2018	Pjesa ndaj totalit të aktiveve të fondit %
Obligacione Qeveritare	617,214,847	99%
Paraja dhe ekuivalentë të saj	8,918,222	1%
Totali	626,133,069	100%
	31 dhjetor 2017	Pjesa ndaj totalit të aktiveve të fondit %
Obligacione Qeveritare	500,111,653	98%
Paraja dhe ekuivalentë të saj	9,078,383	2%
Totali	509,190,036	100%

9. Vlera e drejtë e aktiveve dhe detyrimeve financiare

Përcaktimi i vlerës së drejtë

Përcaktimi i vlerës së drejtë të aktiveve dhe detyrimeve financiare të tregtuara në tregje aktive bazohet tek çmimet e kuotuar të tregut ose në çmimet e shitësit. Vlera e drejtë e instrumenteve të tjera financiare përcaktohet përmes teknikave të vlerësimit. Teknikat e vlerësimit përfshijnë teknikën e vlerës aktuale neto, metodën e skontimit të flukseve monetare, krahasimin me instrumente të ngjashme për të cilat ka çmime tregu dhe modelet e vlerësimit.

Fondi e mat vlerën e drejtë duke përdorur Nivelin 2 të hierarkisë së vlerës së drejtë, i cili reflekton rëndësinë e elementëve të përdorur në realizimin e vlerësimit, që shpjegohet si më poshtë:

- Nivelin 2: Teknikat e vlerësimit të bazuara në elementet e vëzhgueshëm, në mënyrë direkte ose jo direkte (p.sh. që rrjedhin nga çmimet). Kjo kategori përfshin instrumente të vlerësuar nëpërmjet çmimeve të instrumenteve të ngjashëm të kuotuar në tregje aktive; çmimet e kuotuar të instrumenteve të njëjta ose të ngjashme në tregje jo shumë aktive; ose teknika të tjera vlerësimi, ku të gjithë elementet e rëndësishme vëzhgohen në mënyrë direkte ose jo direkte nga të dhënat e tregut.

Modelet e përdorura për të përcaktuar vleran e drejtë janë të vlefshme dhe të rishikuara periodikisht nga Shoqëria e administrimit. Inputet në modelet e shumfishta përfshijnë të dhëna të vëzhgueshme, të tilla si

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

9. Vlera e drejtë e aktiveve dhe detyrimeve financiare

Përcaktimi i vlerës së drejtë (vazhdim)

shuma e fitimeve të kompanive të krahasueshme me portofolin e Fondit përkatës dhe të dhëna të pavrojtueshme, siç janë parashikimet e fitimeve për Fondin e portofolit. Në modelet e flukseve të mjeteve monetare të skontuara, inputet e pa vëzhgueshme janë flukset monetare të parashikuara të fondit përkatës të portofolit dhe primit të rrezikut për likuiditetin dhe rrezikun e kredisë që përfshihen në normën e skontimit. Menaxhmenti përdor modele për të rregulluar kthimet e vrojtuar të kapitalit për të pasqyruar strukturën e financimit të borxhit/kapitalit aktual të investimit me kapital të vlefshëm. Modelet kalibrohen nga testimi i prapambetur me rezultatet aktuale/daljet e arritura për të siguruar që rezultatet janë të besueshme.

Investimet në letra me vlerë

Investimet në letra me vlerë përfshijnë bono thesari dhe obligacione të qeverisë. Vlera e drejtë e tyre llogaritet duke përdorur modelin e flukseve të skontuara të parave bazuar në normën e brendshme aktuale të kthimit e përshtatshme për maturitetin e mbetur.

Tabela e mëposhtme analizon në kuadër të hierarkisë së vlerës së drejtë aktivet financiare të Fondit (në bazë të klasës) i matur me vlerën e drejtë më 31 Dhjetor 2018 dhe 31 Dhjetor 2017.

Të gjitha matjet e vlerës së drejtë të publikuara janë matje të vlerës së drejtë periodike.

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
<i>Niveli 2</i>		
Aktivitet financiare me vlerë të drejtë përmes të ardhurave gjithëpërfshirëse	61,163,438	-
Aktivitet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes	-	48,893,635
Totali	61,163,438	48,893,635

Vlerësimet janë përgatitur dhe shqyrtuar në baza mujore nga vlerësimi i Menaxherit të rrezikut që raporton dhe i jep rekomandime shoqërisë administruese në bazë mujore, në përputhje me vlerësimet mujore që janë dhënë për investitorët. Menaxheri i rrezikut konsideron përshtatshmërinë e modelit të vlerësimit, të dhënat hyrëse kryesore si dhe rezultatit e vlerësimit duke përdorur metoda të ndryshme të vlerësimit dhe teknika përgjithësisht të njohura si standarde në kuadër të industrisë. Teknika e vlerësimit është zgjedhur dhe kalibruar në blerjen e titujve themelore të portofolit. Në përcaktimin e përshtatshmërisë të teknikës së zgjedhur të vlerësimit, Menaxheri i rrezikut mund të kryejë testimin përsëri duke marrë në konsideratë rezultatet aktuale të modeleve të ndryshme dhe se si ata historikisht janë në një linjë me transaksionet aktuale të tregut. Gjithashtu banka kujdestare është përgjegjëse për shqyrtimin e rivlerësimeve përmes një procedure të përditshme konfirmimi.

Instrumentet financiare që nuk maten me vlerën e drejtë

Instrumentet financiare që nuk maten në VDPFH përfshijnë:

- Aktivitet financiare me kosto të amortizuar
- paratë e gatshme dhe ekuivalentët e saj, depozitat, bilancet për shkak të shoqërisë administruese dhe detyrimet që rrjedhin nga blerja e letrave me vlerë të borxhit. Këto janë aktivet afatshkurtra financiare dhe detyrimet financiare, vlera e tyre kontabël vlera e drejtë e përafërt, për shkak të natyrës së tyre afatshkurtër; dhe
- aktivet neto që i atribuohen zotëruesve të aksioneve të reduktueshme. Fondi redukton në mënyrë të vazhdueshme dhe nxjerr kuotat e terhequra në shumën e barabartë me pjesën proporcionale të mjeteve neto të Fondit në kohën e terheqjeve, të llogaritur në bazë të asaj që është përdorur në këto pasqyra financiare. Prandaj, vlera kontabël e aktiveve neto që i atribuohet mbajtësve të aksioneve të reduktueshme përafron vlerën e tyre të drejtë.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime për pasqyrat financiare

*(shumat në Lek)***10. Të ardhura nga interesi të llogaritura duke përdorur metodën e interesit efektiv**

Të ardhurat nga interesi përbehen si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Obligacione të Qeverisë	38,880,543	32,878,380
Totali	38,880,543	32,878,380

11. Aktive financiare të mbajtura me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes

Aktivet financiare me vlerë të drejtë përmes fitimit ose humbjes janë paraqitur si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Obligacione Qeveritare	-	48,893,635
Totali	-	48,893,635

	Vlera e drejtë	Interesi i përlllogaritur	Vlera e tregut
Obligacione Qeveritare	48,440,702	452,933	48,893,635
31 dhjetor 2017	48,440,702	452,933	48,893,635

Lëvizjet në vlerë nominale të aktiveve financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet fitimit ose humbjes më 31 dhjetor 2018 janë paraqitur më poshtë:

Obligacione Qeveritare	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Më 1 janar	-	51,500,000
Të maturuara gjatë vitit	-	(7,700,000)
Më 31 Dhjetor	-	43,800,000

12. Aktive financiare me vlerë të drejtë nëpërmjet të ardhurave gjithëpërfshirëse

Aktivet financiare me VDATGj detajohen sipas maturitetit si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Obligacione Qeveritare	61,163,438	-
Totali	61,163,438	-

	Vlera e drejtë	Interesi i përlllogaritur	Vlera e tregut
Obligacione qeveritare	60,507,874	655,564	61,163,438
31 dhjetor 2018	60,507,874	655,564	61,163,438

Lëvizjet në vlerë nominale në 2018 janë si më poshtë:

Obligacione qeveritare	2018	2017
Më 1 janar	-	-
Riklasifikime nga VDPFH në 1 janar	43,800,000	-
Blerje gjatë vitit	20,000,000	-
Shitura gjatë vitit	(9,000,000)	-
Më 31 dhjetor	54,800,000	-

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

13. Aktive financiare të mbajtura deri në maturim

Aktivet financiare të mbajtura me kosto të amortizuara mund të detajohen në termat e maturimit si më poshtë:

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Obligacione Qeveritare	555,784,693	451,218,018
Totali	555,784,693	451,218,018

	Vlera Nominale	Interesi i përlogaritur	Fondi për zhvlerësimet	Vlera neto
Obligacione Qeveritare	544,290,020	11,761,389	(266,716)	555,784,693
31 dhjetor 2018	544,290,020	11,761,389	(266,716)	555,784,693

	Vlera Nominale	Interesi i përlogaritur	Fondi për zhvlerësimet	Vlera neto
Obligacione Qeveritare	439,180,000	9,630,768	-	451,218,018
31 dhjetor 2017	439,180,000	9,630,768	-	451,218,018

Lëvizjet në vlerë nominale të aktiveve financiare të mbajtura deri në maturim më 31 dhjetor 2018 janë paraqitur më poshtë:

Obligacione Qeveritare	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Më 1 janar	439,180,000	339,080,000
Blerje gjatë vitit	122,310,020	111,600,000
Të maturuara gjatë vitit	(17,200,000)	(11,500,000)
Më 31 dhjetor	544,290,020	439,180,000

14. Paraja dhe ekuivalentë të saj

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Llogari rrjedhëse në Bankën kujdestare	8,918,222	9,078,383
Totali	8,918,222	9,078,383

15. Detyrime të tjera

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Tatimi i pagueshëm mbi të ardhurat personale	198,311	250,485
Tarifë e pagueshme nga tërheqjet e parakohëshme nga fondi i pensionit	1,619,496	1,151,424
Totali	1,817,807	1,401,909

Detyrimet e tjera përfshijnë tatimin në burim mbi të ardhurat personale të mbajtur nga Shoqëria Administruese në lidhje me përfitimet kapitale nga tërheqjet e kontribuesve gjatë muajit Dhjetor. Shoqëria Administruese vepron si agjent mbledhës për Fondin, sipas ligjit nr. 8438 "Tatimi mbi të ardhurat" i datës 28.12.1998.

Fondi i Pensionit Vullnetar Raiffeisen

Shënime për pasqyrat financiare

(shumat në Lek)

16. Aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Gjëndja më 1 janar	506,975,270	412,207,866
Kontributet e emetuara gjatë vitit	106,132,292	86,093,539
Kuotat të tërhequra gjatë vitit	(20,318,028)	(17,199,797)
	592,789,534	481,101,608
Rritja në aktivet neto që i atribuohen mbajtësve të kuotave të pensionit nga operacionet	30,072,828	25,873,662
Gjëndja më 31 dhjetor	622,862,362	506,975,270
Aktivneto për kuotë më 31 dhjetor në Lek	1,724	1,635

17. Palët e lidhura

Palët konsiderohen si të lidhura në qoftë se njëra palë ka aftësinë për të kontrolluar palën tjetër ose të ushtrojë ndikim të rëndësishëm mbi palën tjetër në marrjen e vendimeve financiare ose operacionale.

Palët e lidhura të Fondit janë Raiffeisen INVEST - Shoqëri Administruese e Fondeve të Pensionit dhe Sipërmarrjeve të Investimeve Kolektive sh.a, e cila menaxhon Fondin, banka kujdestare e Fondit dhe Raiffeisen Bank sh.a. si aksionar i vetëm i shoqërisë administruese. Që nga dhe për vitin që përfundon më 31 Dhjetor 2018 dhe 2017 Fondi ka hyrë në transaksionet dhe balancat e mëposhtme me palët e lidhura me të.

	31 dhjetor 2018	31 dhjetor 2017
Detyrime ndaj Shoqërisë administruese		
Tarifë e pagueshme ndaj Shoqërisë administruese	786,714	639,285
Tarifë penalizimi për mbarim të parakohshëm të kontratës	1,619,496	1,151,424
Totali	2,406,210	1,790,709
	2018	2017
Shpenzime		
Tarifa e Shoqërisë administruese	8,453,618	6,842,354
Totali	8,453,618	6,842,354

18. Ngjarje pas datës së raportimit

Nuk ka ngjarje pas datës së raportimit që mund të kërkojnë ose rregullim ose paraqitje shtesë në pasqyrat financiare.